

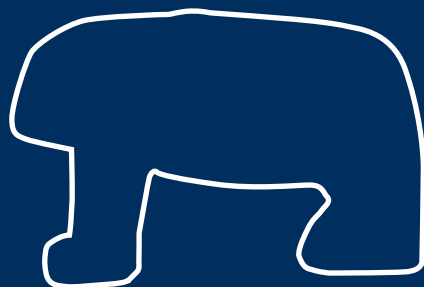

Uniwersytet
Wrocławski

Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii
Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego

ŚLĄSKI KWARTALNIK HISTORYCZNY SOBÓTKA

ROCZNIK LXXIII (2018)
NR 4

U N I W E R S Y T E T   W R O C Ł A W S K I
W R O C Ł A W S K I E   T O W A R Z Y S T W O   M I Ł O Ś N I K Ó W   H I S T O R I I
O D D Z I A Ł   P O L S K I E G O   T O W A R Z Y S T W A   H I S T O R Y C Z N E G O

ŚLĄSKI
KWARTALNIK HISTORYCZNY
SOBÓTKA

ROCZNIK LXXIII (2018) NR 4

REDAKCJA / Editorial Board

Tomasz Przerwa (Wrocław, Redaktor naczelny / Editor-in-chief)
Robert Kołodziej (Wrocław, Zastępca redaktora naczelnego / Deputy Editor)
Wojciech Kucharski (Wrocław, Zastępca redaktora naczelnego / Deputy Editor)
Miron Urbaniak (Wrocław, Redaktor tematyczny / Section Editor)
Marek L. Wójcik (Wrocław, Sekretarz / Secretary)

KOMITET NAUKOWY / Scientific Committee

Joachim Bahlcke (Universität Stuttgart)
Marie Bláhová (Univerzita Karlova, Praha)
Tomasz Jurek (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk)
Ryszard Kaczmarek (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Padraic Kenney (Indiana University, Bloomington)
Teresa Kulak (Uniwersytet Wrocławski)

ADRES REDAKCJI / Editorial Office

ul. Szewska 49, 50-139 Wrocław, Polska / Poland

<http://sobotka.uni.wroc.pl>

e-mail: skh.sobotka@uwr.edu.pl

Prace publikowane w „Sobótce” są recenzowane /
SKH „Sobótka” is a peer reviewed journal

Wydanie czasopisma zostało sfinansowane
przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
© Copyright: Uniwersytet Wrocławski

Czasopismo opublikowane na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-bez utworów zależnych 4.0 (CC BY-ND 4.0).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/deed.pl>

Tłumaczenie na język angielski i korekta językowa /
English translation and proofreading: Matthew La Fontaine, Marek Misiak

Opracowanie redakcyjne / Editorial development: Redakcja
Korekta / Proofreading: Zofia Smyk

Skład / Typesetting: Aleksandra Kumaszką, eBooki.com.pl

Wersją pierwotną czasopisma jest wydanie papierowe /
The hard copy edition is the reference version for this journal

e-ISSN 2658-2082 | ISSN 0037-7511

Uniwersytet Wrocławski
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Instytut Historyczny

<http://wnhip.uni.wroc.pl/Instytut-Historyczny>

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I STUDIA MATERIAŁOWE

Wojciech Pietruszka, Królestwa klientelne w Brytanii w latach 54 p.n.e. – 43 n.e.....	5
Filip Wolański, Piśmiennictwo rektorów kolegium jezuickiego w Mińsku w epoce saskiej jako przejaw strategii duszpasterskiej i komunikacyjnej Kościoła rzymsko-katolickiego w Wielkim Księstwie Litewskim	27
Ks. Mariusz Trąba, Sakralizacja dyskursu politycznego w okresie polsko-niemieckiej rywalizacji o Górny Śląsk po I wojnie światowej (1918–1922).....	43
Krzysztof Nowak, Reemigracja polskich górników z Rumunii na Górny Śląsk po II wojnie światowej.....	77
Krzysztof Siwek, Amerykański przyjaciel? Problem granic Polski w kontaktach ambasadora Anthony’ego J. Drexela Biddle’a z rządem Władysława Sikorskiego w latach 1941–1943.....	103

MISCELLANEA ŹRÓDŁOWE

Tomasz Kałuski, Obraz w służbie mnichów. Średniowieczna pieczęć konwentu z opactwa cysterskiego w Krzeszowie.....	147
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Magdalena Biniaś-Szkopek, Zawieranie małżeństwa w średniowieczu – jedna czy wiele dróg? Wokół książki <i>Regional Variations in Matrimonial Law and Custom in Europe 1150–1600</i> , ed. Mia Korpiola, Leiden–Boston: Brill, 2011, ss. 323, ill.	163
Romuald Rydz, rec.: Jochen Böhrer, <i>Wojna domowa. Nowe spojrzenie na odrodzenie Polski</i> , przekład Robert Sudół, Kraków: Znak Horyzont, 2018, ss. 397, (ebook).....	173
Michał Tomasz Wójciuk, rec.: Stanisław Zasada, <i>Duch’44 siła ponad słabością. Duchowi przywódcy Powstania Warszawskiego</i> , Kraków: Wydawnictwo WAM, 2018, ss. 232.	183
Piotr Stanek, rec.: Stanisław Bożywoj Rutkowski, <i>Pamiętnik z oflagów 1939–1945</i> , wstęp, oprac. i red. nauk. Wojciech Polak, Sylwia Galij- -Skarbińska, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018, ss. 251 .	188

KRONIKA NAUKOWA

Joanna Nowosielska-Sobel, Prof. dr hab. Franciszek Biały (4 IX 1931 r. Królewska Huta/ Chorzów – 24 X 2017 r. Wrocław).....	197
Lucyna Biały, Wybór publikacji Profesora Franciszka Józefa Białego (1931–2017).....	201

POLEMIKI

Marceli Tureczek, Jeszcze o Leihglocken	211
Krzysztof Pawlik, W odpowiedzi na uwagi Marcelego Tureczka w sprawie <i>Leihglocken</i>	220
Najnowsze wydawnictwa z zakresu historii Śląska, oprac. Wojciech Mrozowicz	225

ŚLĄSKI KWARTALNIK HISTORYCZNY SOBÓTKA

Informacja o kwartalniku

Śląski Kwartalnik Historyczny „Sobótka” wydawany jest we Wrocławiu od 1946 r., początkowo jako półrocznik i rocznik pod tytułem „Sobótka”, a od roku 1957 jako kwartalnik pod obecnym tytułem. Należy do najstarszych w Polsce regionalnych czasopism naukowych o profilu historycznym, pozostając ważnym elementem polskiej humanistyki. Uchodzi za jeden z najważniejszych periodyków śląskoznawczych, ale jego łamy pozostają otwarte również na materiały o innym zakresie tematycznym. Służy prezentacji wyników badań nad dziejami Europy Środkowo-Wschodniej – ze szczególnym uwzględnieniem Śląska, sąsiednich regionów i krajów, zarazem refleksji nt. dziejów regionalnych. Przez wiele lat pismo znajdowało się w gestii Wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Historii (Polskiego Towarzystwa Historycznego), obecnie ukazuje się pod auspicjami Uniwersytetu Wrocławskiego. Dodatkowe informacje o czasopiśmie znajdują się na stronie: <http://sobotka.uni.wroc.pl>, na której można znaleźć jego bieżące i archiwalne numery.

Na łamach „Śląskiego Kwartalnika Historycznego Sobótka” publikowane są materiały (rozprawy, artykuły, miscellanea źródłowe, recenzje, polemiki i inne) w językach polskim, czeskim oraz kongresowych. Materiały należy nadsyłać drogą elektroniczną na adres redakcji: skh.sobotka@uwr.edu.pl. Składane teksty należy przygotowywać według instrukcji znajdującej się na stronie: <http://sobotka.uni.wroc.pl/redakcja>. Nadsyłane teksty są recenzowane przez dwie osoby wskazane przez Redakcję i na tej podstawie kwalifikowane do druku. Procedura recenzowania jest opisana na wyżej wymienionej stronie internetowej. Redakcja zastrzega sobie prawo do proponowania zmian lub skrótów w tekstach.